

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Aloite mobiililaitteiden käytön kieltämisestä koko koulupäivän ajan Vihdin perusopetuksen kouluissa

Sivistyslautakunta 25.11.2025

301/12.00.02/2025

Aloitteen tausta

Vihdin Vihreiden valtuustoryhmä on tehnyt 16.6.2025 aloitteen mobiililaitteiden käytön kieltämisestä koko koulupäivän ajan Vihdin perusopetuksen kouluissa. Aloitteessa todetaan, että säännöstä voidaan edelleen soveltaa joustavasti pedagogisin ja terveydenhoidollisin perustein (KV 16.06.2025 § 79). Aloitteen on allekirjoittanut lisäksi 12 muuta valtuutettua.

Lainsäädännön muutos

Aloite perustuu perusopetuslain muutokseen (29 §, 4 mom.), joka tuli voimaan 1.8.2025. Lain mukaan mobiililaitetta saa käyttää oppitunnin aikana ainoastaan opettajan luvalla oppimistarkoitukseen, rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon tai 31 §:ssä tarkoitettuna apuvälineenä.

Lisäksi 29 §:n 5 momentti edellyttää, että koulujen järjestyssäännöissä määrätään mobiililaitteiden säilytyksestä oppitunnilla sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä koulupäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. Järjestyssääntöihin ei voida kirjata lakiin perustumattomia kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja tai turvaamistoimia.

Lakimuutoksen tavoitteena on varmistaa oppilaiden työrauha ja keskittyminen oppimiseen sekä tukea liikunnallista elämäntapaa ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Vaikka laki velvoittaa rajoittamaan mobiililaitteiden käyttöä, tarkat käytännöt (esim. välituntikäyttö, puhelinparkit, takavarikointi) on jätetty kuntien ja koulujen päätettäväksi. Suomessa kunnilla on laaja päätösvalta opetuksen järjestämisessä, ja Opetushallitus on korostanut, että koulut voivat laatia järjestyssääntönsä paikalliset olosuhteet huomioiden.

Opetushallituksen suositukset

Opetushallitus suosittelee, että koulut kieltäisivät mobiililaitteiden käytön kokonaan oppituntien lisäksi myös ruokailun aikana sekä rajoittaisivat tai kieltäisivät käytön välituntien ja siirtymien ajaksi. Suositus koskee myös aamu- ja iltapäivätoimintaa, kerhotoimintaa sekä Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa. Laitteiden käyttö näissä tilanteissa olisi sallittua vain henkilökunnan luvalla.

Aiemmat linjaukset Vihdissä

Mobiililaitteiden käyttöä kouluissa on käsitelty Vihdissä aiemmin vuonna 2023 (Sivistyslautakunta 12.9.2023 § 48, KV 25.9.2023 § 38) Tiina Haapalan

aloitteen pohjalta. Tällöin koulujen järjestyssääntöjä päivitettiin voimassa olleen lainsäädännön ja Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti.

Huoltajakysely keväällä 2025

Keväällä 2025 toteutetussa kyselyssä kartoitettiin huoltajien näkemyksiä mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta koulupäivän aikana. Kyselyyn vastasi 219 huoltajaa, ja enemmistö toivoi selkeitä sääntöjä, kuten kännykän pitämistä äänettömällä ja repussa koko koulupäivän ajan.

Vihdin kunnan linjaus lukuvuodelle 2025–2026

Rehtorikokouksessa 1.8.2025 päätettiin seuraavat linjaukset:

Alakoulut: mobiililaitteet säilytetään repussa koko koulupäivän ajan.

Yhtenäiskoulut: sama käytäntö kuin alakouluissa, mutta yläkoululaisilla mahdollisuus käyttää laitetta yhdellä välitunnilla.

Yläkoulut: laitteet kerätään pois oppituntien ajaksi ja säilytetään säilyttimissä tai oppilaan repussa. Käyttö on sallittu yhdellä välitunnilla, mikäli aikataulu sen mahdollistaa. Vihdin yhteiskoulussa ei ole niin pitkää välituntia, jossa tämä olisi mahdollista. Ruokavälituntien aikana mobiililaitteita ei käytetä.

Käytön vastinen toiminta: laite otetaan pois ja palautetaan oppilaalle koulupäivän päätyttyä koulun kansliasta.

Mobiililaitteiden käyttö on kielletty myös koulukerhoissa ja HobbyHour-toiminnassa.

Nuorisovaltuuston lausunto

Nuorisovaltuusto on 3.9.2025 antamassaan lausunnossa korostanut kuntatasoisten linjausten merkitystä mobiililaitteiden käytössä.

Lausunnossa painotetaan oppilaiden ikätason huomioimista sekä yhtenäisiä sääntöjä kunnanlaajuisesti tasa-arvon turvaamiseksi. Lisäksi oppilaiden ja huoltajien kuuleminen nähdään tärkeänä sääntöjen hyväksyttävyyden ja toimivuuden varmistamiseksi.

Jatkotoimet

Sivistyslautakunta on käsitellyt asiaa 7.10.2025 (§ 34) rehtorikunnan näkemyksiä kuullen. Linjausten toimivuutta arvioidaan kevätlukukauden 2026 aikana yhteistyössä koulujen henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Palautteen perusteella tehdään tarvittaessa muutoksia seuraavan lukuvuoden järjestyssääntöihin.

Valmistelija

Kirsi Hyvämäki etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 467 5239
Hanna Arvilommi etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 042 1563

Esittelijä

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen

Ehdotus

1) Sivistyslautakunta toteaa, että Vihdin kunnan linjaukset mobiililaitteiden käytöstä lukuvuonna 2025–2026 ovat perusopetuslain muutoksen ja Opetushallituksen suositusten mukaisia. Linjausten toimivuutta arvioidaan kevätlukukauden 2026 aikana, ja niiden perusteella valmistellaan tarvittaessa tarkistettut järjestyssäännöt seuraavalle lukuvuodelle.

2) Sivistyslautakunta esittää edelleen kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että nämä hyväksyvät vastauksen ja toteavat valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Tiedoksi